

สถาบันจักรพรรดิญี่ปุ่น : ความสืบเนื่องและความเปลี่ยนแปลง

สุรางค์ศรี ดันเสียงสม*

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาความสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลงของสถาบันจักรพรรดิญี่ปุ่นตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน สถาบันจักรพรรดิเป็นสถาบันการปกครองที่สำคัญและสูงสุดในประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสถาบันนี้มีผลโดยตรง การเมืองและสังคม ในอดีตตามเทพนิยายจักรพรรดิมีฐานะเป็นเทพ (Divine Emperor) สืบเชื้อสายมาจากเทพแห่งดวงอาทิตย์ และเป็นผู้ปกครองประเทศญี่ปุ่น จักรพรรดิทุกพระองค์สืบเชื้อสายต่อกันมา ในสมัยเมจิ (ค.ศ 1868-1912) ความสำคัญของจักรพรรดิถูกเน้นทำให้เป็นสถาบัน และใช้ต่อมาจนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่สอง หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ฐานะของจักรพรรดิได้เปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ จักรพรรดิที่ทรงมีฐานะเป็นมนุษย์ (Human Emperor) จักรพรรดิมวลชน (Monarchy of the Masses) และเป็นจักรพรรดิของปวงชน (Mass Emperor) ในที่สุด

คำสำคัญ: สถาบันจักรพรรดิญี่ปุ่น, ความสืบเนื่อง, ความเปลี่ยนแปลง

* อดิตรรองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Japanese Emperor System: The Continuity and Transformation

Surangsri Tonsiengsom *

Abstract

This paper aims to study the continuity and transformation of Japanese emperor system from the ancient time to nowadays. From ancient literatures Japanese emperors were inheritors of the Sun Goddess who built Japanese archipelago and sent her grandson, Emperor Jimmu to govern these islands. According to this legend, Japanese emperors are “divine emperors”. In Meiji period (1868-1912) in order to stabilize the country, the Meiji leaders established the emperor system. The power and importance of the emperor strongly emphasized in Meiji constitution, ideology, education etc. However, after the Second World War the emperor system was abolished. The emperor is only the symbol of the nation and his status has changed from “divine emperor” to “human emperor” and “mass emperor” respectively.

Keywords: Japanese Emperor System, Continuity, Transformation

* Former Associate Professor, Department of History, Chulalongkorn University